

A Zalaegerszeg Felsőfokú Oktatásáért Közalapítvány

ESZKÖZEINEK ÉS FORRÁSAINAK ÉRTÉKELÉSI SZABÁLYZATA

A Zalaegerszeg Felsőfokú Oktatásáért Közalapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) számviteli politikájában megfogalmazott általános elveknek megfelelően az eszközök és források értékelésének részletes szabályait, módszerét az alábbiak szerint határozzuk meg.

I.

FOGALMI MEGHATÁROZÁSOK

1. Az értékelés fogalma

Az értékelés az Alapítvány eszközeinek és forrásainak az egyszerűsített éves beszámoló mérlegében szereplő értéke meghatározását jelenti.

A fentiekben túl az értékelés fogalmába tartozik:

- az eszközök és a források (kötelezettségek) nyilvántartásba vételekor alkalmazott érték megállapítása,
- az eszközök és források (kötelezettségek) állományból történő kivezetéskori értékének megállapítása,
- a rendkívüli esemény (elemi kár, betörés, lopás) miatti érték megállapítása,
- a leltározáskor alkalmazott értékelés,
- az értékhelyesbítés céljából végrehajtott érték megállapítás,
- az amortizációs politika végrehajtásával összefüggő értékelés, valamint
- az értékvesztés megállapításakor végrehajtott értékelés.

2. Az értékelés terjedelme, megvalósításának területei, időpontjai

Az értékelés az eszközök, és a források minden elemére kiterjed. Jelentősége abban mutatkozik meg, hogy helyes vagy helytelen alkalmazása - a törvényességen túl - befolyásolja az eszközvagyon nagyságát, a saját vagyon értékét, a vállalkozási tevékenység jövedelmezőségének alakulását.

Az értékelési feladat megvalósításának területei:

- a befektetett eszközök érték megállapítása (immateriális javak, tárgyi eszközök, beruházások),
- a pénz- és egyéb eszközök értékelése (értékpapírok, deviza- és valutakészletek, pénzkészletek, követelések, alkalmazotti kölcsönök, előlegek, aktív időbeli elhatárolások),
- a saját források értékelése (alapítói vagyon, tőkeváltozás, egyéb saját tőke elemek),

– a kötelezettségek és egyéb passzívák értékelése (szállítók, hitelállomány, köztartozások, alkalmazottakkal szembeni kötelezettség, passzív időbeli elhatárolások).

Az értékelés időpontja leggyakrabban az éves Alapítványi beszámoló elkészítéséhez és az ehhez, szükséges leltározáshoz, továbbá az évközi gazdasági eseményekhez kapcsolódik.

3. Az értékeléskor figyelembe veendő számviteli elvek

Az értékelés gyakorlati végrehajtása az alábbi számviteli elvek érvényesítését igényli.

Az értékelés kiindulópontja a **tevékenység folytatásának elve** és az **óvatosság elve**.

A tevékenység folytatásának elve figyelembe vételekor feltételezzük, hogy az Alapítvány / Egyesület a belátható időn belül fenn tudja tartani működőképességét. Az óvatosság elvének érvényesítése azt jelenti, hogy a mérlegkészítéskor az értékvesztés elszámolásával, céltartalék képzésével kell az előrelátható kockázat, a várható veszteség hatását kimutatni.

A **következetesség** elve az értékelési szabályzatban rögzített értékelési módok, és eljárások viszonylagos állandóságát tételezi fel. Az értékelési elvek és módok, megváltoztatására akkor kerülhet sor, ha azt törvényi előírás szükségessé teszi, vagy az Elnökség döntési körébe tartozó kérdésekben olyan tartós változás következik be, amely a módosítást indokolja. A változás **tartós**nak minősül, ha annak hatása legalább **egy éven túl** jelentkezik.

A **lényegesség** elve annak a meghatározását jelenti, hogy az Alapítvány / Egyesület gazdálkodásában mely információk elhagyása, vagy téves bemutatása befolyásolja számottevően a döntésre jogosultak intézkedéseit. A lényegessé minősítés kritériumait a számviteli politika tartalmazza. Ennek megfelelően az értékelési munkában lényegesnek minősítendő minden olyan adat, különbözet, értékváltozás, amely az eredeti adathoz képest **10%-ot** meghaladó arányú módosítást okoz.

A **világosság** elve az értékelési szabályzatban azáltal érvényesül, hogy a feladatok megfogalmazása egyértelmű tennivalókat határoz meg a megvalósításban résztvevők számára.

A **teljesség** elvének érvényre juttatása azáltal valósul meg, hogy az értékelés a Alapítvány vagyonának minden tételére kiterjed.

SW.

II. AZ ÉRTÉKELÉS ÁLTALÁNOS ÉS SAJÁTOS SZABÁLYAI

1. A bekerülési, beszerzési érték meghatározása

A Számviteli törvény és az arra épülő számviteli politika szerint a befektetett eszközöket és a forgóeszközöket bekerülési (beszerzési) áron kell értékelni, csökkentve a törvény által alkalmazható leírásokkal.

Az eszköz bekerülési (beszerzési) ára az a ráfordítás, amely az eszköz megszerzése, létesítése, üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig felmerült és az eszközhöz egyedileg hozzákapcsolható.

A bekerülési (beszerzési) érték része:

- az engedménnyel csökkentett, felárakkal növelt vételár,
- a beszerzéssel kapcsolatos szállítási költség,
- a szerelési, üzembe helyezési költség,
- a beszerzéshez kapcsolódó, előzetesen felszámított, de le nem vonható általános forgalmi adó,
- a vámköltség (vám, vámpótlék, vámkezelési díj, egyéb vámtéher),
- a fizetendő illeték (vagyonyszerzési, importbeszerzési),
- jogszabályon alapuló hatósági, igazgatási, szolgáltatási díj, egyéb hatósági díjak,
- a beruházáshoz kapcsolódó, az üzembe helyezésig felmerült biztosítási díj,
- a tárgyi eszköz biztonságos üzemeltetéséhez, rendeltetésszerű használatához szükséges tartozékok, tartalék alkatrészek beszerzési ára,
- a beruházás tervezési, előkészítési, lebonyolítási, az új technológia elsajátítási (betanítási) költsége.

A **térítés nélkül** (visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az átadónál kimutatott, nyilvántartás szerinti (legfeljebb forgalmi, piaci) érték, illetőleg az ajándékként kapott, a többletként fellelt eszköz esetében az állományba vétel időpontjában megállapítható piaci érték.

2. Sajátos értékelési szabályok, piaci értékelés

Az Alapítvány gazdálkodásában sajátos értékelési szabályok alkalmazására, piaci értékelésre csak szűk körben kerülhet sor.

A **sajátos** értékelési szabályok körébe soroljuk:

- az eszközök értékesítés miatti értékének megállapítását,
- a tárgyi eszközök értékhelyesbítésének megállapítását.

Az Alapítvány fenntartja annak a lehetőségét, hogy a tevékenységét tartósan szolgáló vagyoni értékű jogokat, szellemi termékeket, tárgyi eszközöket, befektetett pénzügyi eszközöket évenként, december 31-ei fordulónappal **piaci értéken** értékelje.

A piaci értékelés nem terjedhet ki a beruházásokra, az értékpapírokra, a forintban adott kölcsönökre és a forintban elhelyezett hosszú lejáratú bankbetétekre.

A piaci értékelés során egyedi eszközönként meg kell állapítani:

- az egyedi eszköz december 31-ei fordulónappal meghatározott **piaci értékét**,

805.

- az egyedi eszköznek e szabályzat szerint elszámolt értékcsökkenéssel, értékvesztéssel csökkentett (visszaírással növelt) beszerzési értékét (**könyv szerinti nettó érték**),
- az előbbieket különbözeteként az egyedi eszköz **érték helyesbítését**.

Ha az értékelésbe bevont egyedi eszköz **piaci értéke több** mint a könyv szerinti nettó érték, akkor a különbözetet a mérlegben az eszközök között érték helyesbítésként, a források között pedig értékelési tartalékként kell kimutatni.

Ha az értékelésbe bevont egyedi eszköz **piaci értéke kevesebb**, mint a könyv szerinti nettó érték, akkor a különbözetet a tárgyi eszközök és az immateriális javak esetében **terven felüli értékcsökkenésként**, a befektetések esetében **értékvesztésként** kell elszámolni.

Az egyedi eszköz piaci értékének meghatározására irányuló döntés meghozatala a Kuratórium hatáskörébe tartozik. A piaci érték megállapítását, hitelt érdemlően dokumentálni kell és egyedi eszközönként elkülönítetten, kell nyilvántartani.

3. Az értékvesztés elszámolásának szabályai

Ha az Alapítvány mérlegében kimutatott eszköz könyv szerinti értéke **jelentősen és tartósan** magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke, akkor

- az immateriális javak és a tárgyi eszközök esetében **terven felüli értékcsökkenést**,
- a tulajdoni részesedést jelentő **befektetéseknél**, a hitelviszonyt megtestesítő **értékpapíroknál**, az adósoknál értékvesztést kell elszámolni.

Az eltérést **jelentősnek** kell minősíteni, ha az a könyv szerinti érték 10%-át meghaladja. A hatás **tartós**, ha egy évnél hosszabb ideje fennáll.

Az érték csökkentését, illetőleg az értékvesztést olyan mértékig kell elszámolni, hogy az eszköz az ismert piaci értéken szerepeljen a mérlegben.

Ha az alacsonyabb értéken való értékelés - az értékvesztés - okai már nem, vagy csak részben állnak fenn, **visszaírást** kell végrehajtani. A visszaírás az eszközök elszámolt értékvesztésének és terven felüli értékcsökkenésének csökkentését, vagyis az egyedi eszköz könyv szerinti értékének növelését jelenti. A visszaírást az eszköz piaci értékéig, de legfeljebb a nyilvántartásba vételkor megállapított bekerülési értékéig (immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkentés figyelembevételével meghatározott nettó értékig) kell elvégezni.

A gazdasági társaságban lévő, tulajdoni részesedést jelentő **befektetésnél** értékvesztést kell elszámolni, ha a befektetés könyv szerinti értéke és piaci értéke között **tartós és jelentős** összegű veszteség-jellegű különbözet jelentkezik.

Az értékvesztés olyan arányban számolható el, amilyen arányban csökkent a társaság saját tőkéjében a befektetés névértéke.

A hitelviszonyt megtestesítő egy évnél hosszabb lejáratú **értékpapíroknál** értékvesztést kell elszámolni, ha az értékpapír könyv szerinti értéke és a (felhalmozott kamatot nem tartalmazó) piaci értéke között tartós és jelentős veszteségjellegű különbözet jelentkezik.

A **vevő**, az **adós** minősítése alapján az üzleti év mérleg fordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett **követeléseknél értékvesztést** kell elszámolni, ha a követelés könyv szerinti értéke, valamint a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján várható megtérülése között **tartós** és **jelentős** veszteségjellegű különbség mutatkozik.

A vevőnként, adósonként kisösszegű (egyenként ezer forintot meg nem haladó) követeléseknél az értékvesztés összegét - az együttes minősítés alapján - e követelések nyilvántartási értéke és a várható veszteség százalékos arányában kell meghatározni. A követelés eredeti nyilvántartásba vételi értékét, az üzleti évben elszámolt, illetve visszaírt, továbbá a halmozottan elszámolt értékvesztés összegét a kiegészítő mellékletben be kell mutatni.

4. Az Alapítvány eszközei értékcsökkenésének elszámolása

A Számviteli törvény általános szabályai szerint az immateriális javaknak és a tárgyi eszközöknek a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési (beszerzési) értékét azokban az években kell költségként elszámolni, amelyekben ezeket az eszközöket előreláthatóan használják (**az értékcsökkenés elszámolása**).

Az Alapítvány könyvelésében az értékcsökkenési leírás elszámolása az alábbiak szerint történik:

4.1. A terv szerinti értékcsökkenés elszámolásának szabályai

Az értékcsökkenést, a használatbavételt (aktiválást) követő naptól kezdődően **év végén** egy alkalommal kell elszámolni.

Az értékcsökkenés elszámolásának alapja minden eszközcsoportnál az egyedi eszköz aktivált **bruttó értéke**.

A **hasznos élettartamot** egyedi eszközönként az aktiváláskor kell megállapítani, és az aktiválási bizonylaton feltüntetni.

Az esetlegesen várható **maradványértéket** ugyancsak egyedi eszközönként a hasznos élettartam végén realizálható érték figyelembevételével kell meghatározni, és az aktiválási bizonylaton rögzíteni.

$$\text{Az amortizációs kulcs: } \frac{\text{bruttó érték(levonva: maradványérték)}}{\text{hasznos élettartam (év)}} = \text{lineáris kulcs}$$

A terv szerinti értékcsökkenési leírást a használatba vett, üzembe helyezett immateriális javak, tárgyi eszközök után kell elszámolni mindaddig, amíg az eszközt rendeltetésének megfelelően használjuk.

A **100 ezer forint** egyedi beszerzési érték alatti tárgyi eszközök értékét a használatbavételkor, egy összegben elszámoljuk értékcsökkenési leírásként.

Nem számolható el értékcsökkenés:

- a telkek,

80.

- a képzőművészeti alkotások beszerzési értéke után
- a használatba nem vett beruházások értéke után,
- a már teljesen leírt immateriális javak és tárgyi eszközök értéke után.

4.2. Az egyes eszközcsoportokra elszámolható terv szerinti értékcsökkenés

Az Alapítvány az alapszabályban meghatározott tevékenységére tekintettel, elsődlegesen az oktatáshoz beszerzett, valamint irodai, igazgatási gépeket, berendezéseket, felszereléseket aktivál. Emiatt indokolt az azonos rendeltetésű egyedi eszközök hasznos **élettartamát** azonos, vagy megközelítően azonos időben (évben) megállapítani.

Az Alapítvány tevékenységére nem jellemző, hogy a hasznos élettartam végén az eszközöket értékesíti, így a realizálható **maradványértéket** a jelentősnek minősülő értékhatár (10%) alatt lehet meghatározni. Ez alól a személygépkocsi képezhet kivételt.

Ennek figyelembe vételével az egyes eszközcsoportokban alkalmazandó hasznos élettartamot és a maradványértéket az alábbiakban határozzuk meg:

	Hasznos élettartam (év)	Maradvány érték	Számított leírási kulcs %
Immateriális javak			
- Vagyoni értékű jog	5	-	20
- Szellemi termék	5	-	33
Tárgyi eszközök			
- Épületek	50	-	2
- Idegen ingatlanon végzett beruházás	10	-	10
- Ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog	5	-	20
- Építmények	25	-	4
- Számítástechnikai eszközök	3	-	33
- Irodai-igazgatási berendezések felszerelések	7	-	14,5
Járművek	5	lehet	20

A tárgyi eszközöket az aktiváláskor a dokumentumok alapján kell besorolni a felsorolt eszközcsoportokba. Az egyedi eszköz besorolásánál vizsgálni kell az eszköz műszaki paramétereinek esetleges eltérését az átlagos élettartamhoz képest. A megállapított különbségek értékelése alapján a táblázat szerinti hasznos élettartamtól el lehet térni.

4.3. A terven felüli értékcsökkenés elszámolásának általános szabályai

Terven felüli értékcsökkenést kell elszámolni akkor, ha

- az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ide nem értve a beruházást) könyv szerinti értéke **tartósan és jelentősen** magasabb az eszköz piaci értékénél,

- a szellemi termék, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökkent, mert a tevékenység változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan,
- a vagyoni értékű jog a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan, vagy egyáltalán nem érvényesíthető.

A piaci hatás **tartós**, ha egy évnél hosszabb ideje fennáll. Az értékeltérés **jelentős**, ha a különbség az egyedi eszköz aktiválási értékének 10%-át meghaladja.

A **piaci érték** megállapításánál az alábbiakat kell figyelembe venni:

- ha az adott eszköz az értékelés időpontjában **beszerezhető**, a vételárát kell a könyv szerinti értékkel összevetni,
- ha ugyanolyan eszköz már nem szerezhető be, az **azonos célra felhasználható** eszköz esetében az összehasonlító ár módszerét kell alkalmazni,
- ha az adott eszköz **eladható**, a független felek között kialakult piaci árát kell alapul venni,
- az előbbiektől hiányában alkalmazható az adótvények által definiált „forgalmi érték”, vagy „szokásos piaci ár” kategória is.

A terven felüli értékcsökkenést olyan mértékig kell elszámolni, hogy az adott eszköz a mérlegkészítéskor érvényes (ismert) piaci értéken szerepeljen a mérlegben.

Nem számolható el terven felüli értékcsökkenés a már teljesen leírt, illetve a tervezett maradványértéket elért immateriális jószágnál és tárgyi eszközöknél.

Ha a terven felüli értékcsökkenés elszámolásának okai már nem állnak fenn, és az érintett eszköz piaci értéke jelentősen meghaladja a könyv szerinti értéket, akkor az elszámolt terven felüli leírást **visszaírással** csökkenteni kell, vagy meg kell szüntetni.

A visszaírással legfeljebb a terv szerinti értékcsökkenés figyelembe vételével meghatározott nettó értékig növelhető az egyedi eszköz értéke. A visszaírások összege egyedi eszközönként nem haladhatja meg a terven felüli értékcsökkenés elszámolt halmozott összegét.

SW.

III.

AZ ESZKÖZÖK ÉS A FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSÉNEK RÉSZLETES SZABÁLYAI

Az értékelés részletes szabályainak kialakításakor figyelemmel kell lenni a II. fejezetben leírt általános és sajátos értékelési szabályokra.

1. Az immateriális javak értékelése

Az immateriális javak (vagyon értékű jogok, szellemi termékek) beszerzési értékének meghatározására a vonatkozó szerződések, és szállítói számlák alapján kerül sor.

Az aktiválás a II. pont szerinti beszerzési áron történik. Az immateriális javakat be kell sorolni a jellegének megfelelő értékcsökkenési leírási kulcsba.

Az immateriális javakat a mérlegben a terv szerinti és a terven felüli leírással csökkentett, a visszaírással növelt nettó értéken kell szerepeltetni.

2. A tárgyi eszközök értékelése

2.1. A tárgyi eszközöket a használatba vételkor az egyedi nyilvántartáshoz szükséges adatok feltüntetésével kell aktiválni. Az aktiváláskor alkalmazott tényleges bekerülési (beszerzési) érték tartalmazza a le nem vonható általános forgalmi adót.

A tárgyi eszközt az egyedi nyilvántartásba vételkor be kell sorolni a megfelelő leírási kulcsba.

2.2. A tárgyi eszközöket a **mérlegben** a terv szerinti és a terven felüli értékcsökkenési leírással csökkentett és a visszaírással növelt **bekerülési értéken** kell szerepeltetni (nettó érték).

Amennyiben az alkalmazott terven felüli leírás miatt a tárgyi eszköz könyv szerinti értéke alacsonyabb az eredeti bekerülési értéknél és az alacsonyabb értéken való értékelés okai már nem, vagy csak részben állnak fenn, a terven felüli értékcsökkenést **visszaírással** csökkenteni kell, vagy meg kell szüntetni.

A visszaírást olyan mértékig kell végrehajtani, hogy az eszköz a piaci értéken, legfeljebb a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értéken szerepeljen a mérlegben. A visszaírást az alaptevékenységből származó egyéb bevételekkel szemben kell elszámolni.

2.3. Amennyiben az Alapítvány él a tárgyi eszköz piaci értékelésének lehetőségével, ez esetben a **piaci érték** és a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott **nettó érték** közötti különbözetet az eszközök között **értékhelyesbítésként**, a források között (az értékhelyesbítéssel azonos összegben) **értékelési tartalékként** kell kimutatni. Ez esetben a tárgyi eszközt a piaci értéken kell a mérlegbe felvenni.

A könyvekben az értékhelyesbítés összegét és annak változásait egyedi eszközönként elkülönítetten kell nyilvántartani.

2.4. A beruházások, a felújítások, és a beruházásokra adott előlegek az előzetesen felszámított általános forgalmi adóval növelt, ténylegesen számlázott összegben kerülnek a mérlegbe.

2.5. A **térítés nélkül** átvett tárgyi eszközök értékét az átadó által kimutatott értéken kell megállapítani, amely a piaci értéknél nem lehet magasabb.

Az ajándékként kapott, többletként fellelt tárgyi eszközök értékét a tényleges forgalmi, piaci érték figyelembevételével kell megállapítani. A piaci értéket az összehasonlítható eszköz beszerzési ára, becslés, vagy szakvélemény alapján kell megállapítani, és a számítást dokumentálni kell.

2.6. A tárgyi eszközök **értékét növelő** ráfordításként kell elszámolni az épületek bővítését, rendeltetésének megváltoztatását, átalakítását, élettartamának meghosszabbítását eredményező költségeket, továbbá a gépek, számítástechnikai eszközök fődarab cseréjét.

Az eredeti állapot helyreállítását szolgáló **felújítások** szintén értéknövelő tényezők. Hasonlóan kell eljárni a bérelt ingatlanon végzett beruházások és felújítások esetén.

A tárgyi eszközöket a mérlegben nettó értéken kell kimutatni.

3. A befektetett pénzügyi eszközök értékelése

3.1. A **tulajdoni részesedést** jelentő **befektetések**, továbbá a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok nyilvántartásba vétele **bekerülési** (beszerzési) értéken történik. A bekerülési érték tartalmazza a beszerzéshez hozzárendelhető, a hitelintézetnek, befektetési vállalkozásnak fizetett **bizományi díjat** és a vásárolt vételi **opció** kiírójának (eladójának) fizetett opció díját.

A befektetésekről és az értékpapírokról egyedi nyilvántartást kell vezetni.

A tulajdoni részesedést jelentő befektetéseknél értékvesztést kell elszámolni, ha a mérlegkészítés időpontjában a befektetés könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen meghaladja a befektetés piaci értékét. Az értékvesztést a különbözet összegében kell meghatározni.

Ha a következő évben (években) a befektetés mérleg készítéskor piaci értéke tartósan és jelentős összegben nagyobb a könyv szerinti értéknél, akkor a korábban elszámolt értékvesztés összegét **visszaírással** csökkenteni kell. A befektetés így megnövelt értéke nem lehet nagyobb az eredeti bekerülési értéknél (az eredeti bekerülési értéken felül csak értékhelyesbítés számolható el).

A mérlegben, a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket az előbbiek szerinti - az elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt - bekerülési értéken kell szerepeltetni.

3.2. A hitelviszonyt megtestesítő **kamatozó** értékpapírok bekerülési értéke nem tartalmazhatja a beszerzésig felhalmozott kamat összegét.

Az **elsődleges** forgalomban vásárolt kamatozó értékpapír bekerülési értéke a kibocsátási érték (beszerzési ár).

A **másodlagos** forgalomban vásárolt kamatozó értékpapír bekerülési értéke

- az évente kamatot fizető értékpapír esetében a legutolsó kamatfizetéstől a beszerzés időpontjáig számított kamattal csökkentett beszerzési ár,
- a kamatot csak a lejáratkor egy összegben fizető értékpapír esetén a kibocsátástól a beszerzés időpontjáig számított kamattal csökkentett beszerzési érték,
- a térítés nélkül átvett, ajándékként kapott kamatozó értékpapír esetében az átadó által közölt könyv szerinti érték, amely nem tartalmazhatja az időarányos, felhalmozott kamatot.

A hitelviszonyt megtestesítő **nem kamatozó (diszkont)** értékpapírok névérték alatt kerülnek kibocsátásra, és lejáratkor névértéken váltják be ezeket.

Az **elsődleges** forgalomban beszerzett diszkont értékpapírok bekerülési értéke a kibocsátási érték (beszerzési ár).

A **másodlagos** forgalomban beszerzett diszkont értékpapír bekerülési értéke azonos a vételárral (ennek lehet kamattartalma).

A másodlagos forgalomban névérték alatt kibocsátott és megvásárolt diszkont értékpapír esetén aktív időbeli elhatárolásként kell elszámolni a névérték és a kibocsátási érték közötti különbséget adott üzleti évre időarányosan jutó összegét (az aktív időbeli elhatárolást az értékesítéskor, a beváltáskor, a könyvekből történő kivezetéskor kell feloldani).

A hitelviszonyt megtestesítő **kamatozó** és **nem kamatozó** értékpapíroknál **értékvesztést** kell elszámolni, ha a mérlegkészítés időpontjában az értékpapír könyv szerinti értéke **tartósan** és **jelentősen** meghaladja a felhalmozott kamattal csökkentett piaci értéket. Az értékvesztést a különbséget összegében kell megállapítani.

Ha a következő évben (években) az értékpapír mérlegkészítéskor piaci értéke tartósan és jelentősen nagyobb a könyv szerinti értéknél, akkor a korábban elszámolt értékvesztés összegét **visszaírással** csökkenteni kell. A könyv szerinti érték növelése a visszaírás összegéig, de legfeljebb az értékpapír eredeti bekerülési értékéig (maximum a névértékéig) történhet.

A **mérlegben** a hitelviszonyt megtestesítő egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírt az előbbiekről szerinti - az elszámolt értékvesztéssel csökkentett és az értékvesztés visszaírt összegével növelt - bekerülési értéken kell szerepeltetni.

3.3. A befektetett pénzügyi eszközök között lévő adott kölcsönök, tartós bankbetétek nyilvántartásba vétele a kihelyezéskori, lekötéskori értéken történik.

Az ezek esetében előforduló **értékvesztésre** az általános szabályokat kell alkalmazni.

A **mérlegben** ezek az eszközök, az elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt **könyv szerinti értéken** szerepelnek.

4.A követelések értékelése

4.1. A követeléseket a mérlegben függetlenül attól, hogy a forgóeszközök, vagy a befektetett eszközök között szerepelnek, az **elfogadott**, az elismert összegben, illetve a már elszámolt **értékvesztéssel** csökkentett, az értékvesztés **visszaírt** összegével növelt **könyv szerinti értéken** kell kimutatni.

SW.

A behajthatatlan követeléseket a mérlegkészítés előtt hitelezési veszteségként az egyéb ráfordításokkal szemben le kell írni.

Behajthatatlannak minősítjük azt a követelést,

- amelyre a végrehajtás során nincs fedezet,
- amelyet egyezség során elengedtek,
- amelyre a felszámoló írásbeli nyilatkozata alapján nincs fedezet,
- amelyre a vagyonfelosztási javaslat szerint nincs fedezet,
- amelynél a behajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés összegével,
- amelynél az adós „igazoltan” nem lelhető fel (a postai kézbesítés 3 esetben eredménytelen),
- amelyet bíróság előtt nem lehet érvényesíteni,
- amely elévült.

A behajthatatlanná minősítésről - az indokokat feltüntetve - írásbeli dokumentumot kell készíteni. A behajthatatlanná minősítés engedélyezése az Alapítvány / Egyesület elnökének hatáskörébe tartozik.

4.2. Ha az adós minősítése alapján a követelés várhatóan nem térül meg és az erről beszerzett információ **tartós**, a várható veszteség pedig **jelentős**, akkor a mérlegkészítéskor **értékvesztést** kell elszámolni.

Ha a későbbi években az újabb minősítés során megállapítható, hogy a várható megtérülés **jelentősen** meghaladja a könyv szerinti értéket, vagyis a korábban elszámolt értékvesztés körülményei megváltoztak, akkor az értékvesztést **viSSzaírással** csökkenteni kell.

4.3. Az **értékesített**, engedményezett követelést az **egyéb ráfordításokkal** szemben kell elszámolni.

Az **elengedett** követelést a **rendkívüli ráfordításokkal** szemben kell a követelések közül kivezetni.

4.4. A vevőnként, adósonként **kisösszegű** követeléseknél - a vevők, adósok együttes minősítése alapján - az értékvesztés összege ezen követelések nyilvántartásba vételi értékének százalékában is meghatározható.

Ebbe a körbe soroljuk azokat a követeléseket, amelyek egyedi összege az 1.000 Ft-ot nem haladja meg. Az értékvesztés összegét az összes érték 10%-ában kell megállapítani. A százalékos mérték a következő évek tapasztalati adatai alapján módosítható. Ha a követelés a mérlegkészítés időpontjáig befolyt, értékvesztés nem számolható el.

4.5. A mérlegben, a **valutában, devizában** fennálló **követelést** (ideértve a valutakészletet, a devizaszámlán lévő devizát, a külföldi pénzürtékre szóló követelést, értékpapírt), illetve a valutában, devizában fennálló **kötelezettséget** az üzleti év mérleg fordulónapjára vonatkozó, a **Magyar Nemzeti Bank** által közzétett hivatalos devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni, ha a mérleg fordulónapi értékelésből adódó **különbözetnek** az érintett eszközökre, kötelezettségekre, illetve az eredményre gyakorolt hatása **jelentős**.

A **Magyar Nemzeti Bank** által jegyzett árfolyamon való értékelést az Alapítvány várhatóan csekély valuta, deviza elszámolású gazdasági eseménye indokolja.

81.

Az év végi értékelést az alábbiak szerint kell végrehajtani:

A könyvekben szereplő összes devizás **eszközt és forrást** a fordulónapi **árfolyamra** át kell értékelni (függetlenül attól, hogy a mérlegkészítésig pénzügyileg rendezték-e, vagy sem).

Ha az átértékelésnek az **összevont eredményhatása**

- **nem jelentős**, akkor a mérlegben marad az átértékelés nélküli eredeti könyv szerinti érték, (az eltérés nem jelentős, ha a 10%-ot nem haladja meg),
- **jelentős veszteséget** mutat, akkor az összes devizás eszköz és forrás esetében végre kell hajtani az átértékelést és a veszteséget technikai számla közbeiktatásával a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításával szemben, kell elszámolni,
- **jelentős nyereséget** mutat, akkor az átértékelést szintén végre kell hajtani, majd az összevont eredményt (a technikai számla közbeiktatásával) először a pénzügyi műveletek egyéb bevételeként kell elszámolni, ezt követően pedig **el kell határolni** a következő évek esetleges árfolyam veszteségének fedezésére.

Ha az így kimutatott és elhatárolt **árfolyamnyereség** több év elteltével nem szűnik meg, az elhatárolás a pénzügyi műveletek egyéb bevételeivel szemben megszüntethető.

4.6. A munkavállalókkal szembeni és az egyéb követelések könyv szerinti értéken kerülnek a mérlegbe.

Ezekkel, a követelésekkel kapcsolatban értékvesztés és visszairás az általános szabályok szerint lehetséges.

5. Az értékpapírok értékelése

A forgóeszközök között nyilvántartott, forgatási céllal, nem tartós befektetésként vásárolt **értékpapírok és részesedések** értékelése a mérlegben a befektetett pénzügyi eszközöknél leírtak szerint történik, az alábbi eltérésekkel.

5.1. A forgóeszközök között kimutatott részesedések, és értékpapírok bekerülési értékét csak a bizományi díj összegével kell növelni. A felmerült vételi opciós díj összegét az egyéb szolgáltatás költségeként számoljuk el.

5.2. A forgóeszközök között kimutatott hitelviszonyt megtestesítő **kamatozó** értékpapírok **vételárában** lévő kamatot az egyéb kapott (járó) kamatok, és kamatjellegű bevételek csökkentő tételeként kell elszámolni (tehát ez nem része a beszerzési értéknek).

5.3. A hitelviszonyt megtestesítő rövid lejáratú értékpapírok a mérlegkészítéskor a kamattal csökkentett vételáron értékelhetők, ha a kibocsátó a névértéket és a kamatot várhatóan megfizeti. Ha a névérték és a kamat megfizetése nem valószínűsíthető, értékvesztést kell elszámolni.

6. A pénzeszközök értékelése

6.1. A mérlegben a **pénztár** és a csekkek értékét forintban, a könyv szerint nyilvántartott értéken kell szerepeltetni.

807.

6.2. A bankbetéteket az üzleti év mérleg fordulónapján a számlavezetőnél elhelyezett forintbetét bankkivonattal egyező értékén kell a mérlegben szerepeltetni.

6.3. A pénztárban lévő valutakészletet és a devizaszámlán lévő devizát a követeléseknél leírtak szerint (5. 6), az egyéb devizás tételekkel összevontan kell értékelni.

7. Az aktív időbeli elhatárolások értékelése

Az aktív időbeli elhatárolások a könyv szerinti értéken kerülnek a mérlegbe.

8. A saját tőke értékelése

A saját tőke egyes elemeit a mérlegben **könyv szerinti értéken** kell kimutatni.

9. A céltartalékok értékelése

A képezhető céltartalékot **könyv szerinti értéken** vesszük fel a mérlegbe.

10. A kötelezettségek értékelése

A hosszú lejáratú és a rövid lejáratú **kötelezettségek** értékelése a mérlegben általában **könyv szerinti** értéken történik.

A forintban teljesítendő **szállítói** kötelezettségek értékelése a mérlegben az elismert, számlázott összegben történik.

Ha a kötelezettség visszafizetendő összege nagyobb a kapott összegnél, a visszafizetendő összeget - a jogcímének megfelelően - az egyéb kötelezettségek között kell kimutatni a kötelezettségek visszafizetésének időpontjáig.

A valutában, devizában fennálló kötelezettségek értékelése a követeléseknél leírt módon, az egyéb aktív és passzív devizás tételekkel összevontan történik

11. A passzív időbeli elhatárolások értékelése

A passzív időbeli elhatárolás értékelése a mérlegben könyv szerinti értéken történik.

SUJ.

IV.
AZ ÉRTÉKELÉS TECHNIKAI LEBONYOLÍTÁSA

Az értékelés feladatai zömmel az éves beszámoló készítésével összefüggésben jelentkeznek. Az értékek megállapítását olyan dokumentációval kell alátámasztani, amelyből visszamenőlegesen is nyomon követhető a kialakított érték számítása. A végrehajtás a pénzügyi, számviteli munkatársak feladatát képezi.

V.
HATÁLYBALÉPÉS

Jelen értékelési szabályzat 2014. január 01. napján lép hatályba. Rendelkezéseit a hatályba lépés évére kell először alkalmazni.

Kelt, Zalaegerszeg, 2014. május 05.

Az Alapítvány képviselője

